



PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 083/17

KLAGER: Inger Marie Tofthagen
PUBLIKASJON: Vestlandsnytt
PUBLISERINGSDATO: 07.04.2017
STOFFOMRÅDE: Forvaltning/juss/innsyn
SJANGER: Leserinnlegg
SØKERSTIKKORD: Imøtegåelse, tilsvare, saklighet og omtanke, identifisering
REGISTRERT: 19.04.2017
BEHANDLET I PFU: 20.06.2017
BEHANDLINGSTID: 61 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig leder
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Vestlandsnytt publiserte **tirsdag 10. januar 2017** et leserinnlegg signert lokalpolitiker Kjell Runde. Tittelen på innlegget var: «**Går Herøy på sida av lovverket, rådmann?**» I innlegget ble Herøy kommune kritisert for å gi avslag på innsyn i en pågående sak. Det ble opplyst at Helse Midt i Molde og Ulstein kommune hadde gitt innsyn i denne saken, men at Herøy satt foten ned.

«Eg ser ingen grunn til at Herøy har ei anna tolkning av lovverket enn at kommunen er redde for ei sak om «tapt barndom», og dei dreg ut saka så lenge som råd i påvente av at ein kreftsjuk pasient som no får store doser strålebehandling og er svak, ikkje skal orke å føre saka vidare» [...] «Eg tykkjer ikkje at rådmannen eller annan leiar i kommunen har fylgt kommunen sine etiske prinsipp i denne saka som er så viktig for vedkommene, og er langt fra å være ærlige, ryddige og opne. Det er hårreisande at ein person vert utsette for slik handsaming fra Herøy kommune sine leiarar.»

Tirsdag 17. januar 2017 ble det publisert et nytt innlegg fra Kjell Runde. Dette var et svar på tilsvaret fra Rådmannen, som ifølge Rundes innlegg hadde stått på trykk fredagen før. Tittelen på Rundes nye innlegg var: «**Tvilsam openheit i Herøy, rådmann**». Runde mente kommunen stakk kjepper i hjulene, og det ble vist til en ny innsynssak:

«Inger Marie Tofthagen svara at det var unnateke offentlegheita på grunn av forretningsmessige hensyn. Snakk om vrøvl! Kva openheit er det?»

Runde hadde klaget på vedtaket til Fylkesmannen og opplyste i innlegget at han ville holde leserne underrettet om sakens videre utvikling:

«også om svaret vert nei, og Herøy kommune og Tofthagen får rett.»

Fredag 7. april 2017 ble et nytt leserinnlegg fra Kjell Runde publisert. Tittelen var: **«Igjen bryt Herøy lova om innsyn»**, og teksten:

«I januar hadde eg to lesarinnlegg der eg sette søkjelyset på openheit i Herøy kommune. Begge gongane var det Inger Marie Tofthagen som sette foten ned. Eg klagar til Fylkesmannen då eg ikkje fekk innsyn i avtalen mellom Herøy og Ålesund, kronebeløp var sladda. Eg fekk sjølvstilt innsyn etter klage. I andre saker gjaldt det ein person vil vil søkje om erstatning for øydelagt barndom. Ulstein kommune og fylket ga vedkomande innsyn i det som det vart bede om, men igjen var Tofthagen imot. Gledeleg er det at vedkomande også klagar til fylkesmannen. Han oppheva vedtaket til Herøy kommune v/Tofthagen, og ber om ny vurdering. Dvs at vedkomande skal få innsyn. Eg har ikkje tillit til vurderingsevna til Herøy kommune og leiaren for barn, familie og helse, Inger Marie Tofthagen. Det er ubegripelig at ho set seg på bakbeina i to så opplagde saker eg her påpeikar.»

(Den 11. april 2017 fikk Rådmannen publisert et innlegg. I innlegget reagerer Rådmannen på kritikken av Tofthagen. Rådmannen viste til de etiske prinsippene som Runde selv hadde vært med på å utforme: at kritikk og tilbakemeldinger skal rettest til rådmannen, og ikke til ansatte. De ansatte skal ikke oppleve å bli omtalt negativt i mediene osv.)

Fredag 21. april 2017 svarte Kjell Runde med et nytt innlegg. Tittelen var: **«Pass deg sjølv, rådmann»**. Runde skrev han var opptatt av å få frem sannhetene – og at den bør alle tåle å høre.

«Når Inger Marie Tofthagen skriv under på brev, ja, då er det ho som står ansvarlig for brev og innhald. Da må ho også pent finne seg i at ho vert gjort merksam på at hennar vurdering er feil, og at eg ikkje har tillit til hennar vurderingar. Eg såg ikkje at ho skreiv på vegne av rådmannen.»

KLAGEN:

Klager er den omtalte lederen for barn, familie og helse i Herøy kommune, Inger Marie Tofthagen.

Det opplyses at Kjell Runde er medlem av formannskapet og kommunestyret i Herøy kommune: «Han har i egenskap av dette gjentatte ganger hatt leserinnlegg i lokalavisen Vestlandsnytt, og også i Sunnmørsposten. Her har han gitt tilkjenne sterk misnøye og manglende tillit til min avdelings utøvelse av offentlig myndighet, særlig i barnevernssaker og i saker om offentlig innsyn.»

Klager reagerer på at Vestlandsnytt har latt Runde få komme til orde med kritikk av henne personlig; at hun blir navngitt og kritisert på denne måten. Spesielt gjelder det innlegget fra 7. april: «I leserinnlegget av 7. april i år har Kjell Runde rettet kritikken mot min avdelings myndighetsutøvelse mot meg personlig med fullt navn. [...] I denne sammenheng bemerker jeg at jeg personlig, som ansatt i Herøy kommune er avskåret fra å komme med samtidige og heller ikke etterfølgende kommentarer eller bemerkninger til leserinnlegget. Det er den øverste administrative leder i kommunen en skal henvende seg til i forannevnte sammenheng.»

Det vises til kommunens etiske retningslinjer, som Runde selv var med å utrede for kommunene. Se vedlagte e-postutveksling, der det i de etiske retningslinjer heter: *«Folkevalde skal vere medvitne sitt arbeidsgjevaransvar og opptre profesjonelt som arbeidsgjevar. Kritikk og attendemelding til administrasjonen skal rettast til rådmannen. Dei tilsette skal ikkje oppleve å verte omtala negativt i kommunestyret eller media.»* Se vedlegg.

Klager viser til Vær Varsom-plakatens punkter 4.1 (saklighet og omtanke), 4.7 (identifisering), 4.14 (den samtidige imøtegåelsesretten), og 4.15 (tilsvarsretten).

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Vestlandsnytt mener avisen ikke har brutt god presseskikk. Det vises til den løpende debatten med flere innlegg og synspunkt om barneverntjenesten i Herøy de siste årene. Både i lokalavisene og i politiske fora.

Videre mener avisen at Runde i sitt innlegg den 7. april peker på fakta/realiteter. Avisen skriver: «Då innlegget stod på trykk var det eit etablert faktum at han først hadde fått avslag på innsyn i bestemte dokument. Også at han seinare, etter klage, fekk avslaget omgjort av rådmann. [...] Rådmann er nemnt i innlegget. Einingsleiar er nemnt ved namn. Vi kan ikkje sjå at det bryt nokon etiske retningslinjer. Vi kan heller ikkje sjå at innlegget er av ein slik karakter at det utløyser ein rett til samstundes imøtegåelse.»

Klager viser til tidligere artikler med negativ omtale av barneverntjenesten i Herøy i Vestlandsnytt, fra 2014 og 2015, der Kjell Runde er kilde. Klager utvider i tilsvaret klagen til å omfatte flere leserinnlegg.

Når det gjelder leserinnlegget fra 10. januar, reagerer klager på påstanden om at kommunen trekker ut saksbehandlingen «så lenge som råd i påvente av at ein kreftsjuk pasient som no får store doser strålebehandling og er svak, ikkje skal orke å føre saka vidare». Klager skriver: «Dette oppfattet jeg som svært krenkende overfor meg som behandlet saken.»

Også i leserinnlegget fra 17. januar kommer «Runde med flere påstander og negative karakteristikk av meg», skriver klager.

Innlegget fra 7. april er nevnt i den opprinnelige klagen, og gjentas ikke her.

Om innlegget den 21. april, skriver klager: «I dette innlegget skrives det mellom annet at når jeg som tilsatt i kommunen skriver under et brev er det jeg som er ansvarlig for brev og innhold. Dette er ikke rett etter de interne reglene om delegasjon. Riktignok vil jeg alltid stå inne for det jeg skriver og undertegner for kommunen, men det er etter ordinær delegasjonslære, rådmannen som har det øverste ansvaret for alt administrasjonen utfører. Om Kjell Runde som utdannet lærer og rektor ved en barneskole samt kommunestyrerepresentant/formannskapsmedlem, ikke forstår, så forventes det at redaktøren i Vestlandsnytt forstår dette. Utad gis det et feilaktig inntrykk av at jeg som leder for saksfeltet barn-, familie- og helse ikke er underlagt rådmannen som andre ansatte i kommunen.»

Klager kan ikke se at det foreligger noe nyhetsbehov for å navngi henne, og at hun derfor skulle hatt vern etter Vær Varsom-plakaten. Særlig belastende blir navnebruken, når det skjer samtidig med en karakteristikk av henne som faglig udyktig, skriver klager. Klager mener avisen ikke har begrunnet behovet for at hennes navn er nevnt i innlegget. «Utgangspunktet må etter mitt syn være at jeg skal ha beskyttelse mot å bli navngitt, også i avisinnlegg, i mitt arbeid som leder i kommunen, knyttet til det arbeid jeg utfører for kommunen. Som påpekt av rådmannen i Herøy kommune skal kritikk mot kommunens myndighetsutøvelse rettes til rådmannen som øverste ansvarlige for kommunens administrasjon. Dette bør være vel kjent for redaktøren i Vestlandsnytt.»

Det opplyses at både avslaget og omgjøringen av avslaget, ble gjort av henne – og ikke av Rådmannen, som Vestlandsnytt feilaktig skriver i sitt tilsvare. Se vedlagt bekreftelse fra rådmannen. Til slutt: «Det er heller ikke begrunnet at avisinnlegget er av en slik karakter at det ikke utløser en rett til samtidig imøtegåelse.»

Vestlandsnytt understreker at avisen har publisert flere artikler om barnevernet de siste årene enn de artiklene klager har vedlagt, men avisen finner dette irrelevant idet klagen gjelder innleggene fra 2017. Men det vises til den løpende meningsutvekslingen.

Videre skriver avisen at offentlige ledere må akseptere å bli navngitt, noe som skjer hele tiden: «Det er vanleg at leiarar i offentlig forvaltning er siterte og omtala i redaksjonell form.» Avisen mener ikke at innlegget fra 7. april utløser noen samtidig imøtegåelse. Også her vises det til løpende debatt.

De tre andre innleggene som klager påklager i tilsvaret, mener avisen også peker mot rådmannen, og ikke klager: «Vi gjer merksam på at rådmannen i Herøy, samt einingsleiar, óg har delteke i debatten med innlegg i Vestlandsnytt om barnevernet dei seinare ára. Vi kan heller ikkje sjå at desse tre andre innlegga på noko punkt bryt med Vær Varsom-plakaten».

Avslutningsvis ønsker Vestlandsnytt å understreke at terskelen for synspunkt og kommentarer, og kanskje spesielt om barnevernstjenesten, ikke bør være høy: «Dette av omsyn til at barnevernet sine tenestemottakarar er ei sårbar gruppe som treng talspersonar. At politikarar set barnevernet i eit kritisk søkjelys bør vere eit godt trekk ved lokaldemokratiet, der ei fri og open presse er eit viktig element.»